

Förutsättningar

I Östergötlands kulturplan 2020 beskriver Region Östergötland visionen att vara ett av Sveriges främsta kulturlän. Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande, obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Den ska finnas för sin egen skull och även få förutsättningar att växa av egen kraft. Kulturen ska vara en drivkraft för utveckling och hållbar tillväxt.

Region Östergötland utvecklar kulturen bland annat genom särskilda uppdrag. De verksamheter som har långsiktiga uppdrag (fleråriga), är en del av Region Östergötlands infrastruktur för kultur. För bästa resultat bör uppdragen samspela med verksamheternas egna strategiska utvecklingsplaner så att dessa stärker och stödjer varandra.

För att förverkliga ett kulturliv för alla, ska de regionala verksamheter som erhåller medel inom kultursamverkansmodellen ta särskild hänsyn till de nationella kulturpolitiska målen:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv, som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur

I Utvecklingsstrategi för Östergötland beskrivs en gemensam syn på vad som i samverkan är en viktig och bra samhällsutveckling i Östergötland. Med utgångspunkt i goda livsvillkor i Östergötland finns tre övergripande mål kopplade till hållbarhetsdimensionerna:

- Ett inkluderande Östergötland
- Ett innovativt och attraktivt Östergötland
- Ett grönare Östergötland

I Utvecklingsstrategin uttrycks särskilt sammanhang för kulturområdet avseende:

- Breddat deltagande och ökad tillgänglighet
- Bättre infrastruktur, såväl för att möta som att skapa kultur
- Fokus på aktörer, mötesplatser och scener
- Internationellt utbyte och samverkan
- Skapa goda förutsättningar för professionella kulturskapare
- Vikten av kulturella och kreativa näringar (KKN)
- Kulturarvets roll, bland annat inom platsutveckling
- Bibliotekens roll, bland annat för den digitala delaktigheten

Agenda 2030 och de 17 hållbarhetsmålen kan ses som en ram för att utveckla Östergötland när det gäller hur omställningen till en hållbar värld ska genomföras. Hållbarhetsdimensionen ska integreras i den regionala kulturverksamheten.

Museilagen

Det finns sedan 1 juli 2017 en museilag som syftar till att stärka det allmänna museiväsendets oberoende och status som kunskapsinstitutioner. Museilagen reglerar offentligstyrda museer. I lagen fastställs att museerna skall bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturerfvelser och fri åsiktsbildning. Ett museum ska bidra till forskning och annan kunskapsuppbyggnad, bl a. genom att ha hög kompetens inom sitt ämnesområde. Lagen ska säkerställa att ett museum har ett bestämmande inflytande över verksamhetens innehåll. Enligt lagen är museidefinitionen: en institution som är öppen för allmänheten och som förvärvar, bevarar, undersöker, förmedlar och ställer ut materiella och immateriella vittnesbörd om människan och människans omvärld. Utställningar och annan publik verksamhet vid ett museum ska vara kunskapsbaserad, präglas av allsidighet och öppenhet, vara tillgänglig för alla och anpassad till alla dess användare. Aktiv samlingsförvaltning ska bedrivas och museet har rätt att genomföra gallring av föremål. Offentliga museer och dess huvudmän ska samverka i syfte att ge alla tillgång till museernas samlade resurser, bland annat genom att ställa föremål ur de egna samlingarna till varandras förfogande.

Strategiska prioriteringar Kulturplan 2020-2023

Region Östergötlands har i samverkan med kommuner, och i samråd med kulturaktörer, professionella kulturskapare, idéburen sektor och civilsamhälle diskuterat områdets utveckling utifrån följande: hur ska delaktigheten i kulturlivet öka, hur skapas goda förutsättningar för kulturskapare att verka i länet och hur stärker vi den konstnärliga utvecklingen? Resultatet av dialoger och erfarenheter från tidigare kulturplaner, har lett till följande fem strategiska prioriteringar under perioden 2020-2023 som kommer att genomsyra kulturområdets insatser och handlingsplaner de kommande åren:

1. Främja demokrati och delaktighet
2. Bredda deltagande och öka spridning
3. Stödja konstnärlig utveckling och främja kvalitet
4. Utveckla den kulturella infrastrukturen i samverkan
5. Utveckla kulturens roll i samhällsutveckling

Om verksamheten och dess långsiktiga uppdrag

Museets egen verksamhetsplan ska samspela med uppdragsöverenskommelsen med stiftarna Region Östergötland och Linköpings kommun, samt utgå från de viljeinriktningar som anges i regional kulturplan 2020-2023 för det aktuella verksamhetsområdet. Verksamheten ska långsiktigt planera och agera enligt de nationella kulturpolitiska målen, kulturplanens prioriteringar, regionens utvecklingsstrategi samt de förutsättningar som beskrivs i detta dokument.

Östergötlands museum är en stiftelse med placering i Linköping. Huvudmän för Östergötlands museum är Region Östergötland och Linköpings kommun som båda står för driftbidraget till museets verksamhet. Region Östergötland och Norrköpings kommun står däremot för driftbidraget till verksamheten på Löfstad slott. Inom ramen för museets regionala uppdrag bedrivs nätverket Kulturarv Östergötland.

Östergötlands museum har övertagit driften av Sancta Birgitta klostermuseum i Vadstena. Där står Region Östergötland och Vadstena kommun, tillsammans med statlig finansiering inom kultursamverkansmodellen, för driftbidraget. Formerna för verksamheten vid klostermuseet är reglerad i en separat avsiktsförklaring mellan Region Östergötland, Vadstena kommun och Birgittastiftelsen.

Från 2021 övergick den datahistoriska samlingen att bli en del av museiuppdraget, och ingår därmed i de uppdrag som stipuleras nedan. Utöver museibygnaden äger och förvaltar museet fem fastigheter¹ i Östergötland som samtliga är klassade som byggnadsminnen är samt bedriver verksamhet i ytterligare tre; Hospitalsmuseet och Sancta Birgitta klostermuseum i Vadstena samt Löfstad slott i Norrköpings kommun.

Stiftelsens stadgar stipulerar att Östergötlands museum skall:

- Inom Östergötlands län bedriva och befrämja kulturminnesvård och övrig museal verksamhet
- Förvalta och vårda stiftelsens fastigheter (...) och samlingar (...)
- Bedriva vetenskaplig insamling och dokumentation, utställningsverksamhet och annan information som gäller länets kultur- och naturhistoria samt kulturminnesvård
- Bedriva länsomfattande konstbildningsverksamhet
- Eftersträva att all utåtriktad verksamhet blir tillgänglig inom olika delar av länet och att den når olika publikkategorier

Verksamhetens långsiktiga uppdrag handlar om, vid sidan av att leva upp till stiftelsens stadgar och i enlighet med museilagen, att ur olika perspektiv spegla länets historia samt att ansvara för det regionala konstuppdraget som kopplar till samlingarna, dessas tillgänglighet och aktiv insamling.

Museets uppgift är att samla, bevara, vårda och levandegöra kulturarvet och konsten för nutida och kommande generationer. Inom sina ämnesområden ska museet bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning.

Utifrån sitt regionala uppdrag ska museet samverka och kunskapsbilda kring kulturmiljö, kulturarv och konsten med länets övriga museer, kulturarvsaktörer och kulturarvsarrangörer - ideella såväl som professionella.

Östergötlands museum har i uppdrag av vara en sammanhållande kraft för musei- och kulturarvssektorn i länet, särskilt inom kompetensutveckling och samlingsförvaltning. Stödja insatser som förenar bevarande och nyttjande av hållbart kulturarv när det gäller remisshantering och

¹ Onkel Adamsgården, Fillinge Tingshus, Krogfallsgården, Kulturresevatet Öna och Smedstorps dubbelgård.

rådgivning i kulturmiljöfrågor till kommuner, myndigheter och civilsamhälle. Museet ska genomföra verksamhet som stödjer konstnärlig utveckling och samarbeten över konstnärliga uttrycksformer. MU-avtalet ska tillämpas vid utställningar med samtida konstnärer för att skapa bättre förutsättningar för konstnärernas arbete.

Museet ska finna nya former och metoder att verka på olika platser och arenor i hela Östergötland för att främja demokrati och delaktighet samt inkludera och nå fler målgrupper. Vad gäller Löfstad slott är Norrköpings kommun en samtalspart för att hitta ökad samverkan. Detsamma gäller för Sancta Birgitta klostermuseum och relationen med Vadstena kommun och andra relevanta aktörer.

Barn och unga är en av museets prioriterade målgrupper som ska erbjudas pedagogisk verksamhet. Museet ska även utveckla metoder och sammanhang som syftar till att öka tillgängligheten till och inflytandet på konst och kulturarv för barn och unga. Därtill att vidareutveckla synliggörandet av de nationella minoriteternas kulturarv, gärna i samarbete med andra kulturarvsaktörer eller målgruppen själva.

Verksamhetens utvecklingsområden 2020-2023

Under denna kulturplanperiod avser museet att satsa på följande vid sidan av det långsiktiga uppdraget:

- Museet ska utveckla former för sitt arbete rörande musei- och kulturarvsfrågor relaterat till kommunerna, bland annat genom samordning och stöttning.
- Utveckla det regionala nätverksarbetet för Kulturarv Östergötland
- Genom sina övriga fastigheter och filialer förmedla en utåtriktad och pedagogisk verksamhet
- Utveckla formerna och insatserna för sitt arbete med förmedling och museipedagogik
- Identifiera nya former för forskning och kunskapsbildning kring uppdraget för regional museiverksamhet, kulturarv och konst
- Utveckla arbetet med den digitala tillgängligheten
- En avsiktsförklaring ska tas fram även för Löfstad Slott i samverkan med Norrköpings kommun och Region Östergötland
- Utveckla arbetet och samverkansformerna gällande det hållbara kulturarvet

Tidplan för dialog, budgetprocess och uppföljning

Budgetprocess

Östergötlands Museum ska senast den 31 mars varje år lämna underlag till ägarna inför budget för den kommande treårsperioden, varav underlaget för det första året ska vara mer detaljerat och för de två följande åren mer översiktligt.

En utgångspunkt för de ekonomiska förutsättningarna kopplade till den regionala uppdragsöverenskommelsen är att budgeten följer de ekonomiska ramar som beslutats av huvudmännen. Eventuella särskilda äskanden hanteras i särskild ordning enligt nedan.

Om anslaget förändras under avtalsperioden, sker detta genom särskilda beslut. Om inte verksamheten kan verkställa uppdraget, och inte för dialog med Region Östergötland om detta, kan verksamheten bli återbetalningsskyldig.

Samverkan mellan Region Östergötland, Linköpings kommun, Norrköpings kommun och Östergötlands Museum inom ramen för kultursamverkansmodellen följs årligen upp av Region Östergötland enligt nedanstående modell:

Årlig rapportering första kvartalet varje år

Östergötlands Museum rapporterar kvantitativa och kvalitativa mått för föregående år, tillsammans med en verksamhetsberättelse och treårsbudget som relaterar till uppdragsöverenskommelsen, senast 31 mars.

De kvantitativa resultatmåttinlämnas till Region Östergötland och Myndigheten för Kulturanalys via den nationella kulturdatabasen.

Årlig verksamhetsdialog

SENAST 30 APRIL: Region Östergötland kallar till årlig verksamhetsdialog/avstämning som är både bakåt- och framåtblickande kring insatser kopplat till uppdraget. Huvudmännen representeras av ansvariga politiker och tjänstemän. Verksamheten representeras av styrelseordförande, museichef samt övrig personal som museichefen bedömer som viktiga för mötet innehåll. Huvudmannadialog sker enligt särskild ordning.

APRIL-MAJ: Besked om huvudmännens indexuppräknings för verksamheten. Region Östergötland garanterar en uppräknings av den statliga delen som ligger i linje med föregående års statliga uppräknings. Detta för att underlätta verksamhetens långsiktiga planering.

UNDER HÖSTEN: Östergötlands Museum gör en årlig presentation av sin verksamhet för Regionala Utvecklingsnämnden i en form som huvudmännen bestämmer.

OKTOBER-NOVEMBER: Politiskt beslut om eventuell revidering av kulturplan och uppdragsbeskrivningar.

SENAST 30 OKTOBER: Sista datum för eventuellt äskande från verksamheten. Äskandet gäller för två kalenderårs framförhållning. Äskandet ska föregås av en särskild dialog mellan huvudmännen och Östergötlands Museum. Beslut om äskandets hantering tas av huvudmännen i samband med fastställande av budget.

Övrigt

Under perioden kommer en översyn av det regionala konstuppdraget inom ramen för

kultursamverkansmodellen att genomföras. Östergötlands museum ska vara en viktig part i detta arbete.

Som en del av det arbete Region Östergötland gör kring inkludering, ska även Östergötlands museum årligen vid dialogen redovisa hur de motverkar diskriminering och arbetar med jämställdhetsintegrering.

Alla verksamheter som erhåller regionalt bidrag har som arbetsgivare skyldighet att följa arbetsmiljölagen och dess föreskrifter gällande exempelvis sexuella trakasserier, övergrepp, hot och våld. Vid den fördjupade uppföljningen kan policy för arbetsmiljö gällande sexuella trakasserier, övergrepp, hot och våld komma att följas upp.

Regionutvecklingsnämnden förutsätter att de verksamheter som Region Östergötland stödjer är tillgängliga så att personer med olika funktionsnedsättningar kan ta del av kultur.

Alla som erhåller regionala bidrag ska verka för ett inkluderande perspektiv i sin verksamhet. Det innebär att verksamheten ska ha en strategi för sitt arbete gällande jämställdhet, tillgänglighet och mångfald, liksom rättigheter för barn och för nationella minoriteter. Alla som erhåller regionalt bidrag ska verka för att se Agenda 2030 och de tre hållbarhetsperspektiven som en ram i sitt arbete.